

Koostas:	Anne-Ly Sirel, Liina Lelebina, Laura Kunder, Rahel Reimal, Sinne Pajula, Anneli Pärn, Aiki Järviste, Ülle Laaring	Kinnitas:	Ruth Pulk
Ametikoht:	Laborispetsialistid, kvaliteedijuht, ülemõde, mikrobioloogid	Ametikoht:	Diagnostikateenistuse juhataja
Allkiri:	/allkirjastatud digitaalselt/	Allkiri:	/allkirjastatud digitaalselt/
		Kehtib alates:	28.03.2025

INFO UURITAVA MATERJALI KOGUMISE (PROOVINÕUD), SÄILITAMISTINGIMUSTE JA SEGAVATE FAKTORITE KOHTA

KLIINILISE KEEMIA UURINGUD

Uuringu nimetus	Proovinõu (katsuti)						Proovi-materjal	Proovimaterjali säilivus			Märkused/segavad faktorid	
	 Geeliga CAT katsuti	 CAT katsuti	 Geeliga LH-katsuti	 LH-katsuti	 K2E/K3E katsuti	 Glükolüüsi inh. katsuti		20-25 °C	2-8 °C	~ -20 °C	Hemoglobiin	Bilirubiin
ALAT	✓	✓	+	✓	✓		Seerum Plasma	3 p	7 p	2 k	2,5 g/L ↑13%	>1026 µmol/L
Alb	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	7 p	7 p	3 k	>7,5 g/L	>1026 µmol/L
ALP	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	7 p	7 p	7 p	>2,5 g/L ↓	>342 µmol/L ↑
Amyl	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	24 h	7 p	3 k	>10 g/L	>1026 µmol/L
ASAT	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	4 p	7 p	12 n	0,62 g/L ↑6% 1,25 g/L ↑12%	>1026 µmol/L
ASO	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma		2 p	>2 p	>4,8 g/L	>356 µmol/L
Bil	✓	✓	+	✓	✓		Seerum Plasma	Valgustundlik			Nähtav lipeemia	
								1 p	7 p	3 k	>10 g/L	
Bil-conj	✓	✓	+	✓	✓		Seerum Plasma	Valgustundlik			Nähtav hemolüüs ja lipeemia	
								2 p	7 p	3 k	>0,62 g/L ↓10%	
C3	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma		3 p	8 p	10 g/L ↓6%	513 µmol/L ↓2%
											Trigl >8,5 mmol/L	
C4	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma		2 p		10 g/L ↓9%	513 µmol/L ↓5%
											Trigl >8,5 mmol/L	
Ca	✓	✓	+	✓			Seerum	7 p	3 n	8 k	Ei avalda mõju	513 µmol/L ↓1%

Uuringu nimetus	Proovinõu (katsuti)						Proovi- materjal	Proovimaterjali säilivus			Märkused/ segavad faktorid	
	 Geeliga CAT katsuti	 CAT katsuti	 Geeliga LH-katsuti	 LH-katsuti	 K2E/K3E katsuti	 Glükolüüsi inh. katsuti		20-25 °C	2-8 °C	~ -20 °C	Hemoglobiin	Bilirubiin
							Plasma					1026 µmol/L ↓2%
iCa	+			✓			Seerum Veri	4 h 1 h	3 p		Katsuti täita märgini! Hoida kinnises katsutis! Hemolüüs ↓	
Chol	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	7 p	7 p	3 k	>10 g/L	274 µmol/L ↓11%
Cl	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	7 p	7 p	>1a	10 g/L ↑7% 20 g/L ↑13%	Ei avalda mõju
CK	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	2 p	7 p		Ei avalda mõju	513 µmol/L ↓6%
Crea	✓	✓	+	✓	✓		Seerum Plasma	7 p	7 p	3 k	>10 g/L	171 µmol/L ↓11%
											Trigl 11,3 mmol/L ↑11%	
CRP	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	15 p	2 k	1 a	>5 g/L	>1129 µmol/L
											RF >550 kU/L	
CRP-hs	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	15 p	2 k	1 a	>5 g/L	>1129 µmol/L
EtOH	✓	✓	+	✓	✓	✓ (EKEI)	Seerum Plasma	14 p	6 k	6 k	Hoida kinnises katsutis! Temosolomiidi sisaldavad ravimid ↓	
											Proov võtta soovitatavalt hommikul	
Fe	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	10 h	7 p	1 a	>2 g/L	>428 µmol/L ↑
											Trigl >2,26 mmol/L ↑	
GGT	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	7 p	7 p	3 k	>2,5 g/L ↑	>1026 µmol/L
Gluc	✓	✓	✓	✓	✓	+	Seerum Plasma	2 p NaF/K	7 p NaF/K	3 k NaF/K	Soovitatav eelnev paast (2 h)	
											10 g/L ↓4%	Ei avalda mõju
GTT	✓	✓	✓	✓	✓	+	Seerum Plasma	1 h	7 p		Soovitatav eelnev paast	
HbA1c				✓	+		Veri	8 h vere- võtmisest	7 p		Hemolüsaat säilib 4 h toat°, 24 h 2-8°C	
								~ -70 °C ≥1 n				

Uuringu nimetus	Proovinõu (katsuti)						Proovi-materjal	Proovimaterjali säilivus			Märkused/segavad faktorid	
	 Geeliga CAT katsuti	 CAT katsuti	 Geeliga LH-katsuti	 LH-katsuti	 K2E/K3E katsuti	 Glükolüüsi inh. katsuti		20-25 °C	2-8 °C	~ -20 °C	Hemoglobiin	Bilirubiin
HDL-Chol	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	2 p	7 p	3 k	10 g/L ↑2%	1120 µmol/L ↑7%
IgA	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	7 p	7 p	8 k	10 g/L ↓2%	1026 µmol/L ↓2%
IgG	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	7 p	7 p	8 k	Trigl 8,5 mmol/L ↓4% Trigl 11,3 mmol/L ↓7%	
IgM	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	7 p	7 p	6 k	2,5 g/L ↓8% 5 g/L ↓12%	513 µmol/L ↑10% 1026 µmol/L ↑8%
K	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	1 n	1 n	1 a	Hemolüüs Hb 1 g/L 3,3 mmol/L ↑9% 5,2 mmol/L ↑6% Hb 1,25 g/L 3,3 mmol/L ↑12% 5,2 mmol/L ↑8% Hb 2,5 g/L 3,3 mmol/L ↑21% 5,1 mmol/L ↑16%	1026 µmol/L ↓3%
Lac						✓	Plasma	Määrata koheselt	3 p*	3 p*	>10 g/L	712 µmol/L
LTT	✓	✓	✓	✓	✓	+	Seerum Plasma	1 h	7 p		Soovitav eelnev paast	
LDH	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	3 p	3 p	8 n	Hemolüüs	1026 µmol/L ↑10%
LDL-Chol	✓	✓	+	✓	✓		Seerum Plasma		5 p		>5 g/L	>342 µmol/L
								~ -80 °C 3 k			Trigl >14,61 mmol/L mitte analüüsida!	
Lip	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma		7 p	12 k	>5 g/L	>1129 µmol/L
Mg	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	7 p	7 p	1 a	2,5 g/L ↑ 5% 10 g/L ↑6,5%	Ei avalda mõju
Na	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	2 n	2 n	1 a	5 g/L ↑1-2%	

Uuringu nimetus	Proovinõu (katsuti)						Proovi-materjal	Proovimaterjali säilivus			Märkused/segavad faktorid	
	 Geeliga CAT katsuti	 CAT katsuti	 Geeliga LH-katsuti	 LH-katsuti	 K2E/K3E katsuti	 Glükolüüsi inh. katsuti		20-25 °C	2-8 °C	~ -20 °C	Hemoglobiin	Bilirubiin
NH4			+	✓ veeniveri	✓ veeniveri		Plasma		2 h*	3 n*	Võtta jahutatud katsutisse, tsentrifugeerida kiiresti!	
											Hemolüüs	>1129 µmol/L
P	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	1 p	4 p	1 a	>1,3 g/L ↑ 2,5 g/L ↑14%	>356 µmol/L ↓ 474 µmol/L ↓12%
PreAlb	+	✓					Seerum	24 h	3 p	>3 p*	5,0 g/L ↓8% 7,5 g/L ↓11%	513 µmol/L ↓4% 1026 µmol/L ↓8%
Prot	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	1 n	1 n	3 k	>1,50 g/L ↑	>513 µmol/L
RF	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma		2 p	>2 p	>4,8 g/L	>356 µmol/L
											Trigl >14,8 mmol/L	
Transf	✓	✓	+	✓	✓		Seerum Plasma	3 p	3 p	6 k	>10 g/L ↑3%	1026 µmol/L ↓6%
Transf-sR	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma		4 n	1 k	>5 g/L	>342 µmol/L
Trigl	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	2 p	7 p	3 k	>10 g/L	120 µmol/L ↓11%
UA	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	8 h	3 p	3 k	>10 g/L	>1026 µmol/L
Urea	✓	✓	+	✓			Seerum Plasma	7 p	7 p	1 a	10 g/L ↓3%	1026 µmol/L ↓2%
ABB, iCa, K, Na, Cl, Bil, Gluc, Lac	 LH-süstal/kapillaar (eelistatud süstal)						Veri (aB, cB, vB, uB)	Süstlas kuni 30 min, kapillaaris kuni 10 min toatemperatuuril			Analüüsida kohe!	

HORMOON- jm IMMUUNUURINGUD

Uuringu nimetus	Proovinõu (katsuti)					Proovi-materjal	Proovimaterjali säilivus			Märkused/ potentsiaalselt segavad faktorid				
	 Geeliga CAT katsuti	 CAT katsuti	 Geeliga LH-katsuti	 LH-katsuti	 K2E/ K3E-katsuti		20–25 °C	2–8 °C	~ -20 °C	Hemoglobiin g/L	Bilirubiin µmol/L	Trigl mmol/L	Valk g/L	Ravimid/ Faktorite mõju (%)
NT-proBNP	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma	24 h/ 3 p*	6 p*	>6 p*	>5	>1026	>34,2	>120	≤10
CA 15-3	✓	✓	+	✓	K3EDTA ✓	Seerum Plasma	24 h	7 p*	>7 p*	>5	>342	>34,2	>120	✓ ≤12
CA 19-9	✓	✓	+	✓	K3EDTA ✓	Seerum Plasma		24 h/ 7 p*	>7 p*	>6	>376	>58,1	>100	✓ <10
CA 125	+	✓	✓	✓	K3EDTA ✓	Seerum Plasma		24 h/ 7 p*	>7 p*	>5	>342	>34,2	>120	✓ ≤12
CCP IgG	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma	22 h	7 p	3 k*	>8	>342	>34,2	>120	<10
CEA	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma		24 h/ 7 p*	>7 p*	>5	>342	>34,2	>120	✓ <10
CK-MBm	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma	3 h	3 p*	30 p*	>5	>342	>11,4	>40 madal >100 kõrge	≤15
Fer	✓	✓	+	✓	K3EDTA ✓	Seerum Plasma		24 h/ 7 p*	12 k*	>2	>342	>34,2	>120	≤10
Fol	✓	✓	+	✓		Seerum Plasma	Valgustundlik!			Hemolüüs	>342	>34,2	>120	✓ ≤11,5
							7 p*	30 p*	Kohe eraldada					
FSH	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma		24 h/ 7 p*		>5	>342	>34,2	>120	≤10
hCG	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma		24 h/ 7 p*	12 k*	>5	>342	>34,2	>120	<10
HE4	+	✓				Seerum	24 h	4 p	>4 p*	>5	>342	>34,2		✓ <10
IgE	+	✓	✓	✓	✓	Seerum Plasma	Transpordil	7 p	>7 p*	≥5	>342 (Bil-conj)			
IgE SPE	+	✓	✓	✓	✓	Seerum Plasma	Transpordil	7 p	>7 p*	≥5	>359 (Bil-conj)			

Uuringu nimetus	Proovinõu (katsuti)					Proovi- materjal	Proovimaterjali säilivus			Märkused/ potentsiaalselt segavad faktorid				
	 Geeliga CAT katsuti	 CAT katsuti	 Geeliga LH- katsuti	 LH- katsuti	 K2E/ K3E- katsuti		20–25 °C	2–8 °C	~ -20 °C	Hemo- globiin g/L	Bilirubiin µmol/L	Trigl mmol/L	Valk g/L	Ravimid/ Faktorite mõju (%)
LH	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma		24 h/ 7 p*	>7 p*	>5	>342	>34,2	>120	≤8
Myogl	✓	✓	+	✓	✓	Plasma Seerum	8 h	3 p*	30 p*	>5	>342	>11,4	>40 madal >100 kõrge	≤15
PCT	✓	✓	+	✓		Seerum Plasma	8 h/ 24 h*	2 p*	15 p*	>5	>513	>34,2	>120	<7
Prog	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma		10 p*	6 k*	>5	>342	>11,4	>120	<10
Prol	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma	24 h	7 p*	12 k*	>5	>342	>34,2	>120	<10
PSA	+	✓				Seerum		24 h	>24 h*	>5	>342	>34,2	>120	✓ ≤10
fPSA	+	✓				Seerum	3 h	24 h*	>24 h*	>5	>342	>34,2	>120	✓ ≤10
							Eraldada 3 h jooksul							
cTnI- hs	✓	✓	+	✓	✓	Plasma Seerum	8 h	24 h	31 p*	>5	>342	>34,2	>100	✓ ±10
TPO IgG	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma	8 h	3 p*	30 p*	>10	>342	>11,4	>40 madal >100 kõrge	±4
TSH	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma		7 p*	6 k*	>5	>342	>34,2	>120	≤10
tTG IgA	✓	+	Ei ole soovitatav		✓	Seerum Plasma	8 h	14 p	>14 p*	Mitte kasutada tugevalt lipeemilist proovimaterjali				
tTG IgG	✓	+	Ei ole soovitatav		✓	Seerum Plasma	8 h	14 p	>14 p*	Mitte kasutada tugevalt lipeemilist proovimaterjali				
ft3	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma	24 h	6 p*	6 p*	>5	>342	>22,8	>120	<10
ft4	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma	24 h	6 p*	6 p*	>5	>342	>34,2	>120	<10
Vit B12	✓	✓	+	✓	K2EDTA ✓	Seerum Plasma	3 p	7 p	>7 p*	Hemo- lüüs	>429	>37,9	>120	<10
Vit D (25- OH)	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma	3 p	12 p*	12 k*	>5	>513	>5,7	>120	<10

AUTOIMMUUNUURINGUD

Uuringu nimetus	Proovinõu (katsuti)						Proovimaterjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg
	 Geeliga CAT katsuti	 CAT katsuti	 Geeliga LH-katsuti	 LH-katsuti	 K2E/K3E-katsuti	 9NC-katsuti			
ANA IgG muster	+	✓	✓	✓	✓	✓	Seerum Plasma	2-8 °C 14 päeva	Tööpäeviti

HEMATOLOOGILISED UURINGUD

Uuringu nimetus	Proovinõu (katsuti)		Proovi-materjal	Proovimaterjali säilivus 20-25 °C	Märkused/ segavad faktorid
	 K2E/ K3E-katsuti	 4NC-katsuti			
ESR	✓	+	K2E/K3E- veri	24 h	Katsuti täita märgistuseni ja korralikult segada. Hüüvet ei tohi olla! Smear-m (vereäige mikroskoopia) teostatakse tööpäeviti.
CBC	+				
CBC-5Diff	+				
Ret	+				
Smear-m	+				

HÜÜBIMISUURINGUD

Uuringu nimetus	Proovinõu (katsuti)	Proovimaterjal	Proovimaterjali säilivus 20-25 °C	Märkused/ segavad faktorid
	 9NC-katsuti			
APTT	+	9NC-plasma	4 h	Katsuti täita märgistuseni, korralikult segada. Analüüsi tulemust võivad mõjutada hemolüüs, lipeemia jm.
PT-INR	+		24 h	
Fibr	+		8 h	
D-Di	+		4 h	
Hep	+		8 h	
PFA Collagen/EPI	+	Veri	4 h	Katsuti täita märgistuseni, korralikult segada. Proovivõtmisel toimunud veenikollapsi või vere voolamise katkemisel võtta uus materjal. Hemolüüs mõjutab analüüsi tulemust.
PFA Collagen/ADP	+		4 h	
PFA P2Y	+		4 h	

RAVIMSEIRE, FARMAKOGENEETILISED, HLA, PÄRILIKE HAIGUSTE JA RISKIALLEELIDE UURINGUD

Uuringu ni- metus	Proovinõu (katsuti)					Proovi- materjal	Proovimaterjali säilivus			Märkused/ potentsiaalselt segavad faktorid				
	 Geeliga CAT katsu- ti	 CAT katsuti	 Geeliga LH- katsuti	 LH- katsuti	 K2E/K3E- katsuti		20-25 °C	2-8 °C	< -20 °C	Hemo- globiin g/L	Bil µmol/L	Trigl mmol/L	Valk g/L	Ravimid/ Faktorite mõju (%)
Digox	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma		2 p*	7 p*	>10	>342	Intralipiid >22,6		✓ ≤10
Genta	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma		7 p*	14 p*	>20	>342	>19,3	>120	✓ ≤10
Paracet	✓	✓	+	✓		Seerum Plasma	24 h	24 p	50 p	>5,7	>166	>10,5	>100	✓ ±7,5
Valpr	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma		2 p*	7 p*	>10	>342	Intralipiid >22,6		✓ ≤10
Vanco	✓	✓	+	✓	✓	Seerum Plasma		7 p	14	>11,5 ↓8%		>11,4		<10
ABCB1 geeni polümorfismid					+	K2E/K3E -veri	24 h	72 h						
HLA B-27					+	K2E/K3E -veri		72 h						

NAKKUSTEKITAJATE Ab UURINGUD

Uuringu ni- metus	Proovinõu (katsuti)						Proovi- materjal	Proovimaterjali säilivus			Märkused/ potentsiaalselt segavad faktorid					
	 Geeliga CAT katsuti	 CAT katsuti	 Geeliga LH- katsuti	 LH- katsuti	 K2E/ K3E- katsuti	 Glüko- lüüsi inh. katsuti		20-25 °C	2-8 °C	~ -20 °C	Hemo- globiin g/L	Bil µmol/L	Trigl mmol/L	Valk g/L	Ravimid/ Faktorite mõju (%)	
<i>B burgdorferi</i> IgG	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		7 p	7 p	Tugev hemo- lüüs >8,5				Chol >10,4 mmol/L	
<i>B burgdorferi</i> IgM	✓	+	✓	✓	✓											
<i>B burgdorferi</i> IgG conf	✓	+					Seerum		7 p	>7 p	>5	>684	>22,6			
<i>B burgdorferi</i> IgM conf	✓	+														
<i>C pneumoniae</i> IgA	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		7 p	>7 p	Tugev hemo- lüüs >8,5				Chol >10,4 mmol/L	
<i>C pneumoniae</i> IgG	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		7 p	>7 p						
<i>C pneumoniae</i> IgM	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		7 p	>7 p						
HBsAg	✓	✓	✓	✓	+	✓	Seerum Plasma	24 h	6 p	>6 p*	>5	>342	>34,2	>120		
HBs Ab	✓	✓	✓	✓	+		Seerum Plasma		14 p	>14 p*	>5	>342	>34,2	>120		
HBc Ab	✓	✓	✓	✓	+	✓	Seerum Plasma	3 p	14 p	>14 p*	>5	>342	>34,2	>120		
HBc IgM	✓	✓	✓	✓	+	✓	Seerum Plasma		7 p	>7 p*	>5	>342	>34,2	>120		
HCV Ab	✓	✓	✓	✓	+	✓	Seerum Plasma	3 p	7 p	>7 p*	>5	>342	>34,2	>120		
HIV1,2 Ag+Ab	✓	✓	✓	✓	+	✓	Seerum Plasma	3 p	14 p	>14 p*	>5	>342	>34,2	>120		

Inf mononucl Ab	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		2 p*	1 a*	Hemolüüs				
Measles virus IgG	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		5 p	6 k*	>10	>684	>33,9		
Measles virus IgM	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		5 p	6 k*	>10	>684	>33,9		
<i>B pertussis</i> IgA	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		5 p	6 k*	>10	>684	>16,95		
<i>B pertussis</i> IgG	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		5 p	6 k*	>10	>684	>33,9		
<i>M pneumoniae</i> IgA	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		5 p	6 k*	>10	>684	>33,9		
<i>M pneumoniae</i> IgG	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		7 p	>7 p	Tugev hemolüüs >8,5				Chol >10,4 mmol/L
<i>M pneumoniae</i> IgM	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		7 p	>7 p	Tugev hemolüüs >8,5				Chol >10,4 mmol/L
RPR	✓	✓	✓	✓	+		Seerum Plasma		48h*	6 n*	Hemolüüs		Lipeemia		
RPR titr	✓	✓	✓	✓	+		Seerum Plasma		48h*	6 n*	Hemolüüs		Lipeemia		
TBEV IgG	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		7 p	>7 p	Tugev hemolüüs >8,5				Chol >10,4 mmol/L
TBEV IgM	✓	+	✓	✓	✓		Seerum Plasma		7 p	>7 p	Tugev hemolüüs >8,5				Chol >10,4 mmol/L
<i>T pallidum</i> Ab	✓	✓	✓	✓	+		Seerum Plasma	72 h*	7 p* 30p*	>7 p* >30 p*	>5	>342	>34,2	>120	
<i>T pallidum</i> IgG IB	✓	✓	✓	✓	+		Seerum Plasma		14 p		>5	>684	>22,8		
<i>T pallidum</i> IgM IB	✓	✓	✓	✓	+		Seerum Plasma		14 p		>5	>684	>22,8		
EBV NA IgG	✓	+					Seerum		5 p	6 k*	>4,8	>638	>33,9		
EBV VCA IgM	✓	+					Seerum		2 p	6 k*	>4,8	>607	>33,9		
EBV VCA IgG	✓	+					Seerum		5 p	6 k*	>4,8	>610	>33,9		

LIIKVORI UURINGUD

Uuringu nimetus	Proovinõu (katsuti)		Proovimaterjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg	Märkused/ potentsiaalselt segavad faktorid	
		Lisandita					
Cells		+	Liikvor	2–8 °C 3 h	24 h	Analüüsida koheselt	
Diff		+					
Diff a		+		2–8 °C 24 h		Analüüsida koheselt. Teha samaaegselt uuring ka patsiendi verest	
Lac		+					
Gluc		+					2–8 °C 1 h
Prot		+					2–8 °C 6 p
Alb		+					2–8 °C 2 k

KEHAVEDELIKE UURINGUD

Uuringu nimetus	Proovinõu (katsuti)		Proovimaterjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg	Märkused/ potentsiaalselt segavad faktorid
						
Cells		+	Astsiidi- või pleuravedelik	2–8 °C 3 h Ei säilitata analüüsimise järgselt	24 h	Analüüsida koheselt
Diff a		+				
Gluc	✓ +NaF/K-oksalaat			Kui koheselt ei saa analüüsida, siis säilitada 2–8 °C		Analüüsida koheselt. Teha samaaegselt uuring ka patsiendi verest
Amyl	✓					
LDH	✓					
Prot	✓					
Trigl	✓					
pH	✓ Veregaaside LH-süstal					

URIINI UURINGUD

Uuringu nimetus	Proovinõu	Proovimaterjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg	Märkused/ segavad faktorid
Uriini ribaanalüüs	 Steriilne proovitops Vaakumkatsuti	Uriin	20-24 °C kuni 2 h	24 h	Soovitavalt esmane hommikune keskjoa uriin
Värvitud sademe mikroskoopia			2-4 °C kuni 24 h	8.00 – 14.00 tööpäeviti	
Alb			Ei säilitata analüüsimise järgselt		
Amyl			6 p 2-8 °C		
Crea			24 h 20-25 °C, 3 p 2-8 °C		
Cl, K, Na		Uriin/ ööpäevane uriin	7 p 20-25 °C, 7 p 2-8 °C	24 h	Ilma happeta
Ca			2 p 20-25 °C, 4 p 2-8 °C		Ööpäevase uriini kogumismõõdule lisada 20-30 ml 6 M HCL
Mg			3 p 20-25 °C, 3 p 2-8 °C		Ilma happeta
P		Uriin	2 p 20-25 °C		*Negatiivse tulemuse korral, positiivse tulemuse korral 6 kuud ~(-20) °C juures
Prot			1 p 20-25 °C, 7 p 2-8 °C		
Narco			Uriin	2-8 °C juures 1 nädal ^x	

ROOJA UURINGUD

Uuringu nimetus	Proovinõu	Uuritav materjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg	Märkused/ segavad faktorid
Hb (Peitveri)	 Roojatops	Roe	2-8 °C 7 p	Tööpäeviti	Ei säilitata analüüsimise järgselt
Calpro		Roe	Roe: 3 p 20-25 °C 10 p 2-8 °C >10 p ~ -20 °C Ekstrakt: 3 p 20-25 °C 7 p 2-8 °C 3 kuud ~ -20 °C	Tööpäeviti	Ei säilitata analüüsimise järgselt

NAKKUSTEKITAJATE NAT UURINGUD

Uuringu nimetus	Proovinõu	Uuritav materjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg	Segavad faktorid
<i>Chlamydia trachomatis</i> DNA	Cobas PCR proovivõtukomplekt/ steriilne tampooniga katsuti	Emakakaelakanalikaabe, tupekaabe, ureetrakaabe, anaalkaabe, kurgukaabe	cobas® PCR Media katsutis tampoon või uriin 2...30 °C 12 kuud uriin 2...30 °C 24 h ¹ , kuiv steriilne tampoon 2...8 °C 72 h ²	Tööpäeviti	Ühte või mitut karbomeeri sisaldavad naistetooted (metronidasool) urogenitaalproovis; ≥0,4% rooja anaalkaapes; ≥1% lima emakakaelakanalikaapes
	Steriilne proovitops, uriinikatsuti	Uriin (esmasjoo)			≥10 % täisverd uriinis
	Steriilne tampooniga katsuti	Konjunktiiivikaabe			
<i>Neisseria gonorrhoeae</i> DNA	Cobas PCR proovivõtukomplekt/ steriilne tampooniga katsuti	Emakakaelakanalikaabe, tupekaabe, ureetrakaabe, anaalkaabe, kurgukaabe	cobas® PCR Media katsutis tampoon või uriin 2...30 °C 12 kuud uriin 2...30 °C 24 h ¹ , kuiv steriilne tampoon 2...8 °C 72 h ²	Tööpäeviti	Ühte või mitut karbomeeri sisaldavad naistetooted (metronidasool) urogenitaalproovis; ≥0,4% rooja anaalkaapes; ≥1% lima emakakaelakanalikaapes
	Steriilne proovitops, uriinikatsuti	Uriin (esmasjoo)			≥10 % täisverd uriinis
	Steriilne tampooniga katsuti	Konjunktiiivikaabe			
<i>Mycoplasma genitalium</i> DNA	Cobas PCR proovivõtukomplekt/ steriilne tampooniga katsuti	Emakakaelakanalikaabe, tupekaabe, ureetrakaabe, anaalkaabe, kurgukaabe	cobas® PCR Media katsutis tampoon või uriin 2...30 °C 12 kuud uriin 2...30 °C 24 h ¹ , kuiv steriilne tampoon 2...8 °C 72 h ²	Tööpäeviti	Ühte või mitut karbomeeri sisaldavad naistetooted (metronidasool) urogenitaalproovis;
	Steriilne proovitops, uriinikatsuti	Uriin (esmasjoo)			
<i>Trichomonas vaginalis</i> DNA	Cobas PCR proovivõtukomplekt/ steriilne tampooniga katsuti	Emakakaelakanalikaabe, tupekaabe, ureetrakaabe, anaalkaabe, kurgukaabe	cobas® PCR Media katsutis tampoon või	Tööpäeviti	Ühte või mitut karbomeeri sisaldavad naistetooted (metroni-

Uuringu nimetus	Proovinõu	Uuritav materjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg	Segavad faktorid
			uriin 2...30 °C 12 kuud uriin 2...30 °C 24 h ¹ , kuiv steriilne tampoon 2...8 °C 72 h ²		dasool) urogeni- taalproovis;
	Steriilne proovitops, uriini-katsuti	Uriin (esmasjoo)			
<i>Ureaplasma (Ureaplasma urealyticum Ureaplasma parvum)</i> DNA paneel	Steriilne proovitops, uriini-katsuti	Uriin (esmasjoo)	Toatemperatuuril 12 h 2...8 °C 48 h	1 kord nädalas	
Bakteriaalse vaginooosi ja vaginiidi tekitajate (<i>Lactobacillus</i> spp, <i>G. vaginalis</i> , <i>A. vaginae</i> , <i>Mobiluncus</i> spp, <i>T. vaginalis</i> , <i>C. albicans</i> , teised <i>Candida</i> tüved) DNA paneel	eNAT- katsuti tampooniga / steriilne tampooniga katsuti	Tupekaabe	eNAT katsuti 2-8°C 1n (toatemperatuuril 1 n) ³ kuiv steriilne tampoon 2...8 °C 72 h ²	1 kord nädalas	
Lihtherpeseviiruse 1. ja 2. tüübi DNA	Steriilne tampooniga katsuti	Emakakaelakanalikaabe, kurgukaabe, haavandikaabe, villisuse, konjunktiivikaabe, välisgenitaalimaterjal	kuiv steriilne tampoon 2...8 °C 72 h ²	1 kord nädalas	
Hingamisteede bakterite (<i>M. pneumoniae</i> , <i>C. pneumoniae</i> , <i>L. pneumophila.</i> , <i>S. pneumoniae</i> , <i>H. influenzae</i> , <i>B. Pertussis</i> , <i>B. parapertussis</i>) DNA paneel	Steriilne tampooniga katsuti/ UTM-katsuti tampooniga	Nina (ninaneelu-)kaabe	2...8 °C 72 h	Tööpäeviti	
	Proovitops	Röga, bronhoalveolaar- loputuse vedelik			
Hingamisteede viiruste (Influenza A ja B virus, RSV A/B, Adenovirus, Metapneumovirus, Coronavirus, Parainfluenzavirus, Rhinovirus, Enterovirus, Bocavirus) RNA/DNA paneel	Steriilne tampooniga katsuti/ UTM-katsuti tampooniga	Nina (ninaneelu-)kaabe,	2...8 °C 72 h	Tööpäeviti	
	Proovitops	Bronhoalveolaarloputuse vedelik			

Uuringu nimetus	Proovinõu	Uuritav materjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg	Segavad faktorid
Meningiiditekitajate DNA/RNA paneel (Escherichia coli K1, Haemophilus influenzae, Listeria monocytogenes, Neisseria meningitidis, Streptococcus agalactiae, Streptococcus pneumoniae, Streptococcus pyogenes, Mycoplasma pneumoniae, HSV1, HSV2, HHV6, Enteroviirus, Parehoviirus, VZV, Cryptococcus gattii/ Cryptococcus neoformans)	Steriilne lisandita katsuti (valge kork)	Liikvor	Toatemperatuuril (15...25 °C) 12 h	24h	gDNA ≥20µg/ml; valgendi ≥0,1%
Herpesviiruste (HSV1, HSV2, VZV, EBV, CMV, HHV6, HHV7) DNA paneel	K2E/K3E-katsuti (lilla kork)	K2E/K3E-veri	2...8 °C 72 h	1 kord nädalas	
	Steriilne tampooniga katsuti	Haavandikaabe, villisus, konjunktiviikaabe, välisgenitaalimaterjal, suulimaskestakaabe, kurgukaabe			
	Proovitops/ steriilne lisandita katsuti (värvitu või valge musta rõngaga)	Biopsiamaterjal			
	Steriilne proovitops, uriinikatsuti	Uriin (esmasjoo)			
Soolepatogeenide RNA/DNA paneel roojas (<i>Entamoeba histolytica</i> , <i>Cryptosporidium</i> spp., <i>Giardia lamblia</i> , <i>Cyclospora cayentanensis</i> , <i>Vibrio vulnificus</i> , <i>Vibrio parahaemolyticus</i> , <i>Vibrio cholerae</i> , <i>Campylobacter</i> spp., <i>Salmonella</i> spp., <i>Clostridium difficile</i> (tcdA/tcdB), <i>Yersinia enterocolitica</i> , <i>Enterotoxigenic E. coli</i> (ETEC), <i>Enteropathogenic E. coli</i> (EPEC), <i>Enterococci</i> , <i>Enterococcus</i> spp., <i>Shiga-like toxin-producing E. coli</i> (STEC) <i>Shiga-like toxin-producing E. coli</i> (STEC) serotype O157:H7, <i>Enteroinvasive E. coli</i> (EIEC)/ <i>Shigella</i> , <i>Plesiomonas shigelloides</i> , <i>Human Adenovirus</i> , <i>Norovirus GI</i> , <i>Norovirus GII</i> , <i>Rotavirus</i> , <i>Astrovirus</i> , <i>Sapovirus</i>)	Roojatops	Roe	2...8 °C 48 h ⁴	24 h	mütsiin >2,5%; gDNA > 5 µg/ml; bisakodüül >0,15%; kaltsiumkarbonaat >0,5%; nonoksünool-9 >0,02%; Rotaviiruse variatsioon WC3:2-5, R574(9) – VR 2195 8,89 × 10 ⁻⁴ TCID50/ml, Rotaviiruse variatsioon W179-4,9 – VR 2415 1,10 × 10 ¹ pfu/ml
	Cary Blair vedela transpordisöötme katsuti		2...25 °C 4 p		

Uuringu nimetus	Proovinõu	Uuritav materjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg	Segavad faktorid
Inimese adenoviiruse DNA	Steriilne tampooniga katsuti	Konjunktiviikaabe	2...8 °C 72 h	Tööpäeviti	
A-ja B-gripi viiruse RNA paneel (kiirtest)	UTM-katsuti tampooniga	Nina (ninaneelu-)kaabe	Toatemperatuuril 4 h, 2...8 °C 72 h	24 h	
Nahaseente DNA paneel (Pan-dermatofüüdid, <i>Trichophyton rubrum</i> , <i>Candida albicans</i>)	Mikrotsentrifuugi katsuti (1,5 ml tuub)	Küünekaabe, nahakaabe, juuksed	Toatemperatuuril 7 p, 2...8 °C 14 p	1 kord nädalas	
Tuulerõugeviiruse DNA	Steriilne tampooniga katsuti	Haavandikaabe, villisusu, konjunktiviikaabe, kurgukaabe, välisgenitaalimaterjal	2...8 °C 72 h	1 kord nädalas	
Inimese papilloomiviiruse kõrge riskiga genotüüpide (16,18,31,33,35,39,45,51,52,56,58,59,66,68) DNA	ThinPrep proovitops	Emakakaelakanalikaabe	<i>ThinPrep</i> 2...8 °C või toatemperatuuril (15...25 °C) 90 p	Tööpäeviti	Ühte või mitut karbomeeri sisaldavad naistetooted (metronidasool)
<i>Streptococcus agalactiae</i> DNA	Steriilne kaksiktampooniga katsuti	Tupekaabe	Toatemperatuuril 24 h, 2...8 °C 6 p	24 h	
B-hepatiidi viiruse DNA hulk plasmas	6 ml K2E-katsuti (lilla kork)	K2E-plasma	Täisveri 2...35 °C 24h, täisveri 2...8 °C 3 p, plasma 2...35 °C 24h, plasma 2...8 °C 7 p, plasma -80 ... -20 °C 6 n	Tööpäeviti	
C-hepatiidi viiruse RNA hulk plasmas	6 ml K2E-katsuti (lilla kork)	K2E-plasma	Täisveri 15...30 °C 24h, täisveri 2...8 °C 3 p, plasma 15...35 °C 24h, plasma 2...8 °C 3 p, plasma -70 ... -18 °C 6 n	Tööpäeviti	

Uuringu nimetus	Proovinõu	Uuritav materjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg	Segavad faktorid
Inimese immuunpuudulikkuse viiruse 1. tüübi RNA hulk plasmas	6 ml K2E-katsuti (lilla kork)	K2E-plasma	Täisveri 2...30 °C 24h plasma 2...35 °C 24h plasma 2...8 °C 7 p plasma -70 ... -18 °C 6 n	Tööpäeviti	
SARS koroonaviirus 2 RNA (kiirtest)	UTM-katsuti tampooniga	Nina (ninaneelu-)kaabe	Toatemperatuuril 4 h, 2...8 °C 72 h	24 h	
RS-viiruse RNA (kiirtest)	Steriilne tampooniga katsuti	Nina (ninaneelu-)kaabe	Toatemperatuuril kuni 2 h 2...8°C 24h	24 h	
	UTM-katsuti tampooniga		Toatemperatuuril kuni 8 h 2...8°C 24h		

MIKROBIOLOOGILISED UURINGUD

Uuringu nimetus	Proovinõu	Uuritav materjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg	Segavad faktorid
Automatiseeritud aeroobne külv	BacT/ALERT FA pudel (roheline kork) BacT/ALERT PF pudel (kollane kork) väiksema materjali koguse jaoks (kuni 4 ml)	Veri (B)	TUUA KOHESELT LABORISSE! Toatemperatuuril kuni 24 h	24 h	Antibiootikumiravi
		Liikvor (CSF), kõhuõõnevedelik (PrtF), liigesevedelik (SynF), pleuravedelik (PlrF)		Tööpäeviti	
Automatiseeritud anaeroobne külv	BacT/ALERT FN pudel (oranž kork)	Veri (B)		24 h	
		Liikvor (CSF), kõhuõõnevedelik (PrtF), liigesevedelik (SynF), pleu-		Tööpäeviti	

Uuringu nimetus	Proovinõu	Uuritav materjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg	Segavad faktorid
		ravedelik (PlrF)			
Aeroobne külv	Transpordisöötmega katsuti (must)	Konjunktiivikaabe (Co), silmamaterjal (Eye), kurgukaabe (Th), kõrvaeeritis (Ear), ninakaabe (Nose); mäda (Pus), haavaeritis (Wd), haavandikaabe (Ulc), fistulieritis (Fi), dreeneritis (Dr), kõhuõõnevedelik (PrtF), liigesevedelik (SynF), pleuravedelik (PlrF); emakakaelakanalikaabe (Cx), tupekaabe (Vag), uretrakaabe (Um).	TUUA VÕIMALIKULT KIIRESTI LABORISSE! 2...8°C 48h	Tööpäeviti	Antibiootikumiravi
	Steriilne proovitops	Rõga (Sp), trahhea aspiraat (Tra), bronhiaspiraat (Br), bronhoalveolaarloputuse vedelik (BalF) Koematerjal (Tis) Rinnapiim (Mi)	TUUA VÕIMALIKULT KIIRESTI LABORISSE! 2...8°C 24h		
Anaeroobne külv	Transpordisöötmega katsuti (must)	Mäda (Pus), fistulieritis (Fi), dreeneritis (Dr), kõhuõõnevedelik (PrtF), liigesevedelik (SynF)pleuravedelik (PlrF), haavaeritis (Wd), haavandikaabe (Ulc),	TUUA VÕIMALIKULT KIIRESTI LABORISSE! 2...8°C 48h	Tööpäeviti	Antibiootikumiravi

Uuringu nimetus	Proovinõu	Uuritav materjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg	Segavad faktorid
	Steriilne proovitops	Koematerjal (Tis)	TUUA VÕIMALIKULT KII-RESTI LABORISSE! 2...8°C 24h		
Seente külv	Transpordisöötmega katsuti (must)	Suulimaskesta kaabe (Mo), kõrva-eritis (Ear), konjunktiivikaabe (Co) Tupekaabe (Vag), ureetrakaabe (Um) Dreenieritis (Dr), fistulieritis (Fi), mäda (Pus), haavaeritis (Wd), haavandikaabe (Ulc)	TUUA VÕIMALIKULT KII-RESTI LABORISSE! 2...8°C 48h	Tööpäeviti	Seenevastane ravi
	Steriilne proovitops	Koematerjal (Tis), röga (Sp), trahhea-aspiraati (Tra), bronhiaspiraati (Br)	TUUA VÕIMALIKULT KII-RESTI LABORISSE! 2...8°C 24h		
Nahaseente külv	Mikrotsentrifuugi tuub	Nahakaabe (Skin) Küünekaabe (Nail) Juuksed (Hair)	Toatemperatuuril kuni 1 nädal	Tööpäeviti	Mitte kasutada kreeme, puudreid ja ravimeid kahjustuskohal vahetult enne proovivõttu.
Uriini külv	Steriilne proovitops	uriin (keskjoa) (cvU) uriin (kateetri) (catU) uriin (nefroostoomi) (nU) uriin (epitsüstostoomi) (epiU)	TUUA VÕIMALIKULT KII-RESTI LABORISSE! 2...8°C	24 h	Antibiootikumiravi
	Uriinikatsuti	uriin (põiepunktsiooni) (aspU)	TUUA VÕIMALIKULT KII-RESTI LABORISSE! 2...8°C		
Shigella külv Salmonella külv Yersinia külv	Transportsööde FecalS-wab	Roe (St)	Toatemperatuuril kuni 48 h 2...8°C juures 72 h (C. difficile puhul 48 h)	Tööpäeviti	Antibiootikumiravi

Uuringu nimetus	Proovinõu	Uuritav materjal	Proovimaterjali säilivus	Analüüsimise aeg	Segavad faktorid
Campylobacter külv E. coli O:157 külv Clostridioides difficile külv	Roojatops		TUUA VÕIMALIKULT KII-RESTI LABORISSE 2 h jooksul!		
Ribaanalüüs: Adeno/Rotaviiruse antigeen <i>Clostridioides difficile</i> Ag, toksiin A, toksiin B	Roojatops	Roe (St)	TUUA VÕIMALIKULT KII-RESTI LABORISSE! Toatemperatuuril kuni 2 h 2...8°C kuni 48 h	24 h	
Enteroviiruse antigeen Noroviiruse antigeen H. pylori antigeen Cryptosporidium/Giardia lamblia antigeen				Tööpäeviti	
Parasiitide mikroskoopia (natiivpreparaat)					
Ribaanalüüs: Legionella pneumophila antigeen Streptococcus pneumoniae antigeen	Steriilne proovitops	Uriin (U)	TUUA VÕIMALIKULT KII-RESTI LABORISSE! Toatemperatuuril kuni 2 h 2...8°C kuni 24 h	Tööpäeviti	
MTBC DNA ja Rif-tundlikkuse paneel (Mycobacterium tuberculosis kompleksi DNA ja rifampitsiin-tundlikkus geneetiliste mutatsioonide alusel)	Steriilne proovitops (TB)	Rõga (Sp)	2...8°C kuni 5 päeva	Tööpäeviti	
VRE DNA (Vankomütsiiniresistentse (vanA, vanB) Enterococcus sp. DNA)	Kaksiktampooni ja vedelsöötmega katsuti	Anaalkaabe (An)	2...8°C kuni 5 päeva	Tööpäeviti	Tampoon ei tohi olla nähtavalt roojaga koos
<i>Enterobius vermicularis</i> munade mikroskoopia	Steriilne glütseroolitampooniga katsuti		2...8°C kuni 24 h		

IMMUNOHEMATOLOOGILISED UURINGUD

Uuringu nimetus	 K2E/K3E- kitsuti	Proovimaterjal	Proovimaterjali säilivus	Märkused/ segavad faktorid
AB0-veregrupp ja RhD ^{VI-} antigeen (kinnitav uuring)	✓	Erütrotsüüdid, plasma	18...25°C 24 h 2...8°C 5 päeva * Guidelines for Transfusion and Immunohaematology Laboratory Practice (anzsbt.org.au) *IH-500 User Manual Version 2.2 – 11/2018, 3.4.4.1 Sample Requirements AB0/Rh Testing lk41.	Analüüsi tulemust võivad mõjutada hemolüüs, fibrin, külmad aglutiniinid, autoantikehad.
AB0 veregrupp ja RhD ^{VI-} antigeen (kontrolluuring)	✓	Erütrotsüüdid		
AB0 veregrupp ja RhD ^{VI+} antigeen (kontrolluuring)	✓	Erütrotsüüdid		
AB0-veregrupp, RhD antigeen ja otsene antiglobuliintest vastsündinul	✓	Erütrotsüüdid, veri		
Otsene antiglobuliintest	✓	Erütrotsüüdid		
Rh fenotüüp+K	✓	Erütrotsüüdid		
RhD indirektne antiglobuliintest	✓	Erütrotsüüdid		
Erütrotsütaarsed antikehad (sõel-uuring kahe erütrotsüüdiga)	✓	Plasma		
Erütrotsütaarsed antikehad (sõel-uuring kolme erütrotsüüdiga)	✓	Plasma		
Doonorivere sobivusproov	✓	Plasma		

Märkused:

- * - seerum või plasma tuleb eraldada geelilt või hüübelt
 - + - eelistatud proovimaterjal
 - ✓ - lubatud proovimaterjal
- EKEI - Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Hallil taustal esile tõstetud muudatused

Viited:

- 1- cobas® PCR Urine Sample Kit
- 2- CLSI MM13-ED2:2020 Collection, Transport, Preparation, and Storage of Specimens for Molecular Methods, 2nd Edition
- 3- Copan eNAT® Molecular Collection and Preservation Medium Instructions for use
- 4- Wu, W.K., Chen, C.C., Panyod, S., Chen, R.A., Wu, M.S., Sheen, L.Y., Shan-Chwen Chang, S.C. (2019). Optimization of fecal sample processing for microbiome study — The journey from bathroom to bench. Journal of the Formosan Medical Association Volume 118, Issue 2, February 2019, 545-555. <https://doi.org/10.1016/j.jfma.2018.02.005>